

T.C.
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
Ortaöğretim Genel Müdürlüğü

GÜZEL SANATLAR LİSESİ
ÇALGI EĞİTİMİ
KEMANE DERSİ
ÖĞRETİM PROGRAMI
9, 10, 11 ve 12. Sınıflar

Ankara 2016

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	3
KEMANE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN GENEL AMAÇLARI.....	4
KEMANE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENCİLERE KAZANDIRMAYI HEDEFLEDİĞİ BECERİLER	5
KEMANE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMI	6
KEMANE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI	7
KEMANE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR	8
KEMANE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI.....	9
KEMANE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÜNİTE VE SÜRELERİ	10
9. SINIF KEMANE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI.....	12
10. SINIF KEMANE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI.....	17
11. SINIF KEMANE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI	22
12. SINIF KEMANE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI.....	24

GİRİŞ

Kültür, bir milletin hayatta kalmasında ve varlığını sürdürmesinde iskelet görevi gören en önemli unsurlardandır. Bu nedenle bir topluluğu veya milleti anlamada, tanımada ve tanımlamada kültürü oluşturan unsurlar oldukça önemlidir.

Kültürün millet hayatındaki önemini oldukça iyi bilen Atatürk; Türk milletinin varlığına yönelik bütün değişikliklerin millî ve medeni temellere dayanması gerektiğini, Türk kültürünün önemli bir dalı olan Türk müziği politikasının sağlam temeller üstünde geliştirilmesindeki temel ilke ve hedefleri çeşitli toplantılarda yaptığı konuşmalarda defalarca dile getirmiştir. Türk dünyasının ortak çalgılarından olan kopuz, kıl kopuz, ıklığ ve onun Anadolu'daki devamı olan kemane, Türk insanın millet olma sürecinde çimento görevi görmüş ve hayatın her aşamasında çok önemli bir yer tutmuştur. Geçmişte toplumda ortak duygu, düşünce, millî birlik ve beraberliğin sağlanmasında önemli rol oynayan kopuz, kıl kopuz ve ıklığın telli çalgılar, günümüzde de değişik işlevleri ile bu özelliğini sürdürmektedir. "Türkiye Cumhuriyeti'nin temeli kültürdür." diyen Atatürk, başka bir ortamda bu çalgıların devamı olan bağlamanın nağmelerini dinledikten sonra: "Beyler, bu bir Türk sazıdır. Bu küçük sazın bağrında bir milletin kültürü dile geliyor. Bu küçük sazın bağrından kopan nağmeleri, bu istikamette geliştirmeye ve değerlendirmeye kıymet ve ehemmiyet verilmelidir." diyerek konunun önemini dile getirmiştir. Günümüzde popüler kültürün yarattığı ortamlarda sadece bir eğlence aracı olarak görülen ve kullanılan kopuz, kıl kopuz ve ıklığın Anadolu'daki devamı olan kemanenin geçmişinin aslında binlerce yıl öncesine dayanan inanç, kültürel ve tarihsel bir derinliği olduğunu da unutmamak gerekir.

Bu düşüncelerden hareketle hem "küçük sazın bağrından kopan nağmeleri" hem de Türk müzik geleneğinin eğitimini, gelecek nesillere çağa uygun teknik ve imkânlar ile vererek doğru bir şekilde aktarmak kültür-millet ilişkisi bağlamında oldukça önem taşımaktadır.

Kemane Dersi Öğretim Programı; Türk halk müziğinin yaylı icra sazı olan kemanenin geleneksel yapısı, teknik, tavır çalma özellikleri ile ses ve geçmişten günümüze ulaşan kemanenin kendi özel icra sistemleri hakkında öğrencilerin bilgilendirilmesine katkıda bulunmak amacıyla hazırlanmıştır.

KEMANE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN GENEL AMAÇLARI

Kemane Dersi Öğretim Programı, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ile Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri esas alınarak hazırlanmıştır.

Bu programla öğrencinin;

1. Kemane çalmada temel davranış ve becerileri kavraması ve uygulaması,
2. Kemanenin Türk müziğindeki yeri ve önemini kavraması,
3. Kemanenin tarihi gelişimi hakkında bilgi sahibi olması,
4. Kemanenin Türk halk müziği ile ilgili eserlerinden bir dağarcık oluşturması,
5. Çalışmalarında zamanı verimli kullanma alışkanlığı kazanması,
6. Bireysel ve grup çalışmalarında sorumluluk bilinci geliştirmesi,
7. Müzik eğitimi yoluyla Türk toplumunun sosyokültürel gelişimine katkıda bulunması,
8. Ülkemizi ulusal ve uluslararası müzik etkinliklerinde temsil etmesi,
9. Müzik yoluyla millî birlik ve beraberlik bilinci geliştirmesi amaçlanmıştır.

KEMANE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENCİLERE KAZANDIRMAYI HEDEFLEDİĞİ BECERİLER

Kemane Dersi Öğretim Programı'yla öğrencilere kazandırılması hedeflenen beceriler aşağıda sunulmuştur.

1. Sağ ve sol el koordinasyonu
2. Yayda itiş ve çekiş yönleri uygulama
3. Yay kullanımında temiz ses elde etme
4. Çeşitli tartımlarda yay kullanma
5. Yorumlama (icra)
6. Sahne ve performans
7. Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma
8. Analitik düşünme
9. Türkçe'yi doğru ve etkili kullanma
10. Müziksel algılama
11. Müziksel işitme
12. Tonalite ve modalite (makam) tanıma
13. İş birliği
14. İletişim
15. Zaman yönetimi

KEMANE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMI

Çalgı eğitiminde öğrenme, kişinin yeteneklerine, onun biyolojik ve kültürel gelişmişliğine, müziğe ve çalgiya karşı olan ilgisine, öğrenme ortamının durumuna bağlı olabilmektedir. Her öğrencinin çalgiya ve müziğe olan yatkınlığı farklı olabileceği için, Kemane Dersi Öğretim Programı'nda yer alan kazanımlar farklı bilişsel ve psikomotor beceriyi vurgulayacak şekilde yapılandırılmış, konular öğrencilerde müzik bilinci oluşturacak nitelikte tasarlanmıştır. Programda bilgi, beceri, değer ve tutum açısından denge gözetilmiştir. Programda yer alan bilgi, beceri ve değerlerin öğrencilere kazandırılabilmesi için aktif öğrenme yöntemlerinin ve öğretim etkinliklerinin kullanımı gerekmektedir.

Çalgı eğitimi birçok teknik ve müzikal becerinin öğrenilmesini gerektiren bir eğitim sürecidir. Öğrencilerin bu kazanımları edinebilmeleri için öğrenmeyle ilgili çeşitli taktik, teknik, beceri ve bilişsel özelliklere sahip olmaları gerekir. Öğrencilerin, bu niteliklere sahip olmaları etkili bir biçimde gerçekleştirilecek olan eğitim uygulamalarından geçmektedir. Kemane eğitimi sürecinde kemane çalmaya yönelik gerekli temel becerilerin kazanılması, büyük ölçüde öğrencilerin kendi öğrenme yollarının farkında olmasına ve kendi öğrenmelerini yönlendirebilmelerine bağlıdır. Eğitimde son eğilimler, geleneksel öğretmen merkezli yaklaşımdan, öğrencilerin üstbilişsel farkındalıklarını geliştirmeye doğru yönelmiştir. Üstbilişsel farkındalık, öğrenmede zorlukların üstesinden gelmek ve öğrencilerin sahip oldukları düşünme becerilerini geliştirmek için önemlidir. Kendi öğrenmelerini düzenleyen öğrenciler karmaşık öğrenme durumlarında çözüm üretebilir. Öğrencilerin, kemane eğitiminde kullanılacak geniş bir strateji repertuarı kazanmaları, aynı zamanda bu yolla kendi öğrenmelerini düzenleme ve kontrol edebilmelerine rehberlik edilmelidir.

Bu bakımdan programın uygulanması sırasında öğrenciyi merkeze alan, üstbilişsel farkındalık geliştirmesine olanak sağlayacak ve öğretmenin rehber görevi gördüğü bir öğrenme-öğretme ortamı oluşturulması uygun olacaktır. Programın uygulanmasında öğretmen tek bir öğrenme-öğretme stratejisi belirlemek zorunda değildir. Kazanımların içeriği ve öğrenciyi kazandırılması hedeflenen becerilere bağlı olarak farklı öğrenme-öğretme stratejileri (buluş yoluyla öğrenme, sunuş yoluyla öğrenme, araştırma yoluyla öğrenme, tam öğrenme, iş birlikli öğrenme, yapılandırmacı öğrenme), yöntem ve teknikleri dengeli ve amacına uygun şekilde birlikte kullanılabilir.

KEMANE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Müzik öğrenimi ve öğretimini geliştirmek, yıl boyunca öğrencinin gösterdiği müzik gelişimini kavramak için müzik öğreniminin değerlendirilmesi ve ölçme sonunda elde edilen verilerin analizi oldukça önemlidir. Çeşitli ve çok sayıda ölçme aracı kullanılarak sistematik olarak yapılan değerlendirme sonuçları, sadece not vermek için değil; öğrencilere performansları hakkında geri bildirim verme, öğrencileri gösterebilecekleri en üst performans seviyesine ulaştırmak için motive etme, öğretim etkinliklerinin ve öğretim programının etkililiğini belirleme amacıyla kullanılabilir.

Yapılan değerlendirme çalışmaları; öğretim programında belirtilen kazanım, hedef ve amaçlarla örtüşmelidir. Öğretim programında öğrenmenin üç alanına (bilişsel, psikomotor ve duyuşsal) ilişkin kazanımlar bulunmaktadır. Örneğin, öğrenciler enstrümanı çalmada teknik ustalık, yorum gücü, artistik ve etkileyici iletişim, sunum becerileri, artikülasyon-ton, ritim-tempo, müziksel etki, entonasyon vb. kategorilerde yer alan becerileri edindiklerinde psikomotor; nota yazımı, enstrümana ilişkin teknik kavramları doğru kullanmayı öğrendiklerinde bilişsel; bireysel olarak ve bir grubun üyesi olarak sorumlulukla çalıştıklarında duyuşsal alana ilişkin kazanımlara ulaşmış olacaklardır. Yapılan değerlendirme çalışmalarının sürekli olması önemlidir. Öğretim öncesinde yapılan değerlendirme, öğrenci hakkında bilgi edinilmesini ve öğrenme hedeflerinin belirlenmesini; öğretim sırasında yapılan değerlendirme, öğrenci ve öğretmene geri bildirim verilmesini; öğretim sonunda yapılan değerlendirme, öğrenme hedeflerinin karşılanıp karşılanmadığı ve belirli alanlarda değişiklik yapılması gerekip gerekmediği hakkında karar vermeyi sağlayacaktır. Değerlendirme çalışmaları, farklı öğrenci yetenek ve beceri düzeylerinin yanı sıra okul ve sınıf ortamı göz önünde bulundurularak hazırlanmalı ve uygulanmalıdır. Kullanılacak ölçme aracı ve değerlendirme yaklaşımı, ölçülmek istenen becerilere ve değerlendirme sonuçlarının hangi amaçla kullanılacağına bağlı olarak belirlenmelidir. Psikomotor ve duyuşsal alanlara ilişkin kazanımların ediniminin değerlendirilmesinde kontrol listesi, dereceli puanlama anahtarı ya da derecelendirme ölçekleri şeklinde tasarlanmış gözlem formları kullanılabilir. Bilişsel kazanımların ölçülmesi amacıyla bireysel ya da grup çalışması şeklinde tasarlanmış proje ve performans çalışmaları kullanılabilir. Formlarda yer alan ölçütlerin değerlendirme öncesinde öğrencilerle paylaşılması; öğrencilerin neyin önemli olduğunu, neyin öğretilmeye çalışıldığını ve hangi alanda gelişmek için çaba sarf etmeleri gerektiğini kavramalarını sağlayacaktır.

KEMANE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

1. Türk halk müziğinin yaylı temel çalgılarından olan kemanenin öğretiminde, dersin materyalleri bol ve çeşitli olmalıdır. Geleneksel icra teknikleri için en eski ses kayıtları edinilmeli ve bir arşiv oluşturulmalıdır.

2. Dersin aynı zamanda tarihî yönünün olması, farklı disiplin alanlarından bahsedilmesini gerekli kılmaktadır. Bu nedenle müzik tarihine ilişkin görsel ve yazılı kaynak kullanılmalıdır.

3. Kemane öğretimine başlanılan özellikle ilk yıl kemaneden dengeli, düzgün ve temiz ses çıkarılması konusunda hassas davranılmalıdır. Öğrenci, yay ile boş tellerde verilen etüt ve egzersizlerden çıkarılan seslerde şiddet, denge, tını bakımından problem olduğu sürece daha sonraki yıl veya dönemlerde de uyarılmalıdır. Bu durumda dengesiz ses çıkarmanın sebepleri araştırılarak sorun çözülmelidir.

4. Notaların dışında ihtiyaç durumunda kazanımlara uygun farklı etüt ve egzersizler yazılabilir.

5. Kemane öğretiminde, özellikle yöresel tavır veya üslupların öğretiminde, mahallî icraların (mahallî saz, mahallî ses ve halk dansları) izlenmesi çok önemlidir. Öğrenci mahallî icraları dinlemesi ve izlemesi sağlanmalıdır.

6. Kemane öğretiminde, yöresel müzik kültürünün öğretilmesi ve görsel kaynaklar yolu ile yörenin ve yöre insanının yaşayış biçimi hakkında bilgiler verilmelidir.

7. Öğrenciler müzikte öğrendiklerini diğer konu alanlarına uygulayabilirler. Doğru şartlar altında hayat boyu öğrenme ve kariyer becerilerini geliştirmelerine katkı sağlayacak yaratıcı yeterlilikler ve beceriler edinebilirler. Müzik öğrenimi bilişsel, duyuşsal ve psikomotor becerilerin edinilmesini gerektirir. Bu bakımdan öğrencilerin bilgi, beceri ve tutumları ilişkilendirmelerine olanak sağlayacak etkinlikler tasarlanmalı ve uygulanmalıdır.

8. Müzik manevi, kültürel ve evrensel değerlerin sanat yoluyla aktarılmasında önemli bir yer tutmaktadır. Bu bakımdan öğrenme sürecinde programda yer alan üniteler ve kazanımlarla ilişkilendirilerek tabloda sunulan değerlere ilişkin çalışma ve etkinliklere yer verilmesi önemlidir. Etkinlik ve çalışmalar planlanırken örnek olarak verilmiş konu başlıklarından yararlanılabilir.

Değerler	Konu Başlığı
Güvenilir olma	Verdiği sözde durma
Sabır	Sabırlı olmanın kendi yaşamı üzerinde etkileri
Hoşgörü	İnsanlığa karşı hoşgörü
Sevgi	Sevgi ve vefa

Bu değerlerin, öğrencilere aktarılabilmesi için öğrenme-öğretme sürecinde kullanılacak ders kitabında etkinlik, çalışma, araştırma konusu veya okuma parçası olarak yer alması sağlanmalıdır.

KEMANE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

9, 10, 11 ve 12. sınıflar için geliştirilen programda ünite temelli yaklaşım esas alınmıştır. Programda 9. sınıf düzeyinde on iki, 10. sınıf düzeyinde üç, 11. sınıf düzeyinde dört ve 12. sınıf düzeyinde dört ünite yer almaktadır. Ünite ve konuların işleniş sırasınında dikkat edilmesi gereken hususlar, açıklamalar veya uyarılar ilgili ünite ve konu başlıkları altında verilmiştir. Kazanımlar; sınıf düzeyi, ünite numarası, konu numarası ve kazanım numarası esas alınarak numaralandırılmıştır. Kazanımlara ilişkin açıklamalar, sınırlamalar veya uyarılar ise kazanımı takip eden satırda italik yazı karakteriyle ifade edilmiştir.

Kazanımların yapısı aşağıda şematik olarak gösterilmiştir:

Sınıf Düzeyi	Ünite no.	Konu no.	Kazanım no.	Kazanım İfadesi	Kazanım Açıklaması
			9.4.1.1.	Yayı tel üzerinde bilekten düzgün ve dengeli hareket ettirir.	<i>Yay tutuşunda, sağ kolun omuz-dirsek-bilek-el ve parmak koordinasyonu sağlanmasının önemi vurgulanmalıdır.</i>

KEMANE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE VE SÜRELERİ**9. sınıf**

Üniteler	Kazanım Sayıları	Süre/Ders Saati	Oranı (%)
Kemanenin Tarihî Gelişimi	8	1	3
Kemanenin Tutuluşu	2	2	5
Kemane Çalmada Sağ ve Sol El Teknikleri	6	2	5
Yayın Teller Üzerinde Kullanımı	4	3	8,5
Kemanede Uzun/Kısa Yaylar ve Yay Yönleri	2	3	8,5
Kemanede Tartım Kalıpları ve Çevrim Uygulamaları	4	3	8,5
Kemanede Baskı Uygulamaları	4	3	8,5
Kemane İçin Melodik Etütler	4	3	8,5
Kemanede Arızalı Ses Baskıları	4	4	11,1
Çevrim ve Yay Güçlendirme Uygulamaları	6	4	11,1
Kemane İçin Gam Çalışmaları	9	4	11,1
Kemane İçin Teknik ve Melodik Etütler	4	4	11,1
TOPLAM	57	36	100

10. Sınıf

Üniteler	Kazanım Sayıları	Süre/Ders Saati	Oranı (%)
Kemanede İcra Basamağı	12	12	33,3
Kemanede THM Makam Dizilerinde Eser İcraları	28	12	33,3
Kemane İcrasında Usuller	47	12	33,3
TOPLAM	87	36	100

11. Sınıf

Üniteler	Kazanım Sayıları	Süre/Ders Saati	Oranı (%)
Yöresel Üslup ve Zeybek Bölge Tavrı Çalışmaları	8	8	22,2
Yöresel Üslup ve Teke Tavrı Çalışmaları	8	8	22,2
Yöresel Üslup ve Azeri Tavrı Çalışmaları	7	8	22,2
Farklı Yöre Dans Ezgileri Çalışmaları	10	12	33,3
TOPLAM	33	36	100

12. Sınıf

Üniteler	Kazanım Sayıları	Süre/Ders Saati	Oranı (%)
Yöresel Üslup ve Orta Anadolu Tavrı Çalışmaları	7	8	22,2
Yöresel Üslup ve Halay Tavrı Çalışmaları	7	8	22,2
Yöresel Üslup ve Karadeniz/ Trakya Tavrı Çalışmaları	6	8	22,2
Farklı Yörelere Seçme Tavırsal Ezgi Çalışmaları	14	12	33,3
TOPLAM	34	36	100

9. SINIF KEMANE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI

9.1. KEMANENİN TARİHİ GELİŞİMİ

9.1.1. Kemanenin Tarihi

9.1.1.1. Kemanenin tarih içerisinde geçirdiği değişimi açıklar.

a) Saz ve çalgı ifadeleri açıklanmalıdır.

b) Kopuz, kıl kopuz, ıklığ ve kemaneye kadar olan süreç ve değişim açıklanmalıdır.

c) Orta Asya'dan başlayarak günümüze kadar kemanenin yapısında ne tür değişikliklerin olduğu açıklanmalıdır.

9.1.2. Kemanenin Bölümleri

9.1.2.1. Kemanenin bölümlerini açıklar.

9.1.2.2. Kemanenin bölümlerinin yapımında kullanılan ağaçları tanıır.

9.1.3. Kemanede Yapılan Akortlar

9.1.3.1. Kemane çalarken kullanacağı akordu ifade eder.

9.1.3.2. Farklı yörelerde kullanılan akortları açıklar.

9.1.4. Kemanede Akort ve Boş Telde Sesler

9.1.4.1. Akortlar ve diyapazona göre duyuları porte üzerinde gösterir.

Kemane akortlanırken hangi sese göre akortlandığı ve bu sesin diyapazona göre duyuları açıklanmalıdır.

9.1.5. Kemanenin Bakımı ve Korunması

9.1.5.1. Kemanenin bakımı ve korunmasını kavrar.

9.1.6. İnsanın Yapısına Uygun Kemane Seçimi

9.1.6.1. İnsanın bedensel yapısına uygun kemane seçmenin önemini açıklar.

Kemane seçiminde ve kemanenin öğrenciye uygun duruma getirilmesinde kemane yapımcıları, öğretmenleri ve sanatçılarından yararlanılabileceği vurgulanmalıdır.

9.2. KEMANENİN TUTULUŞU

9.2.1. Kemanede Duruş

9.2.1.1. Kemaneyi çalmak için gerekli duruş pozisyonunu açıklar.

Çalgı çalabilmek için doğru duruş pozisyonu fotoğraf veya çizimle gösterilmelidir.

9.2.2. Kemanede Tutuş

9.2.2.1. Kemane tutuş şekillerinin insanların doğal yapısına göre değiştiğini fark eder.

a) Kemanenin hem çalınış biçimi hem de form olarak insanın oturuş pozisyonuna göre gelişmiş veya geliştirilmiş bir çalgı olduğu vurgulanmalıdır.

b) Çalgıların tutuş ve çalınış biçimlerinin çoğunlukla insanların doğal duruş veya oturuş pozisyonlarına göre geliştirildiğini, form veya yapı olarak da insanların bu pozisyonlarına göre bir çalgı tekniği kazandırıldığı belirtilmelidir.

9.3. KEMANE ÇALMADA SAĞ VE SOL EL TEKNİKLERİ

9.3.1. Sol Elin Kemane Sapındaki Konumu ve Durumu

9.3.1.1. Sol elinin doğal duruşunu açıklar.

a) Başparmak ile işaret parmağı arasındaki boşluğa dikkat edildiğinde “U” şeklinde bir ovallik olduğu, kemanenin üst eşiğın tam arka kısmının bu oval boşluğa yerleştirildiği belirtilmelidir.

b) Sadece başparmak hariç tutularak işaret parmağından başlayarak parmak numaraları oluşturulmalıdır. Sol el üzerinde verilen parmak numaralarının sembol durumunda olduğu belirtilmelidir.

9.3.2. Sol Elin Kemane Sapındaki Duruşu

9.3.2.1. Sol elini klavye üzerine kurallara uygun olarak yerleştirir.

Sol elin, kemanenin sapı üzerindeki doğru ve yanlış duruşları fotoğraflarla gösterilerek nedenleri açıklanmalıdır.

9.3.3. Sağ Elin Yay Tutuş Konumu ve Durumu

9.3.3.1. Yayın tele temas hassasiyetini kavrar.

9.3.3.2. Yay tekniğine göre doğru tutmayı kavrar.

Yay tutuşunun doğru duruşu fotoğraflarla gösterilmelidir.

9.3.3.3. Yay tel üzerinde kurallarına uygun olarak çalıştırır.

Sağ elin, yay tutuşunun tel üzerinde alışkanlık hâline getirilmesinin önemi vurgulanmalıdır.

9.3.4. Kemane Çalmada Sağ ve Sol Elin Koordinasyonu

9.3.4.1. Sol elin kemane tutuşunda, yayı tutan sağ el ile arasındaki uyumu fark eder.

9.4. YAYIN TELLER ÜZERİNDE KULLANIMI

9.4.1. Yayın Teldeki Konumu

9.4.1.1. Yay tel üzerinde bilekten düzgün ve dengeli hareket ettirir.

Yay tutuşunda, sağ kolun omuz-dirsek-bilek-el ve parmak koordinasyonu üzerinde durulmalıdır.

9.4.2.1. Yay tel üzerinde bilekten düzgün ve dengeli hareket ettirerek eşit frekansta ses çıkarır.

Yay itiş ve çekişlerinde yay ucundan, yay topuk kısmına kadar yapılan kullanımda denge pratiği yapılması sağlanmalıdır.

9.4.3. Kemanede Ses Üretiş

9.4.3.1. Yay sola (itiş “V”) ve sağa (çekiş “Π”) doğru hareket ettirerek eşit frekansta ses çıkarır.

Yay, tel üzerinde sola (itiş) ve sağa (çekiş) hareket ettirilirken ayna karşısında çalışmanın faydaları vurgulanmalıdır.

9.4.4. Belirli Sürelerle Yay Çalışmaları

9.4.4.1. Yay doğru kullanma çalışmaları yapar.

9.5. KEMANEDE UZUN/KISA YAYLAR VE YAY YÖNLERİ

Ünite Açıklaması: Uzun ve kısa yay çalışmaları, icra basamağına yapılan hazırlığın temel noktası olup her iki yay türünde yay mukavemetinin sağlanması için alıştırmaya yapılması sağlanmalıdır. Uzun ve kısa yaylar için ayrı ayrı ve karışık etütlerin sol el yay tutuşunda omuz-dirsek- bilek-el ve parmak koordinasyonu ile temiz ses elde etme becerisinin gelişimi gözlemlenmelidir.

9.5.1. Kemanede Yay Yönleri

9.5.1.1. Yayda itiş “V”-çekiş “” hareketlerini uygular.

9.5.2. Birlik/İkilik/ Dörtlük Notaların Yayları

9.5.2.1. Bir dörtlük/sekizlik/onaltılık notaların yaylarını uygular.

9.6. KEMANEDE TARTIM KALIPLARI VE ÇEVİRİM UYGULAMALARI

9.6.1. Kemane Çevrimi ve Tanım

Konu Açıklaması: Yayın tellere değmesinde en önemli faktörün sol el çevrimi olduğu belirtilmeli, teller arası geçişte çevrim açısından hassasiyet kazanılması sağlanmalıdır. Uygulama tüm tel grupları için yapılarak dört telde elde edilen kazanımın kalitesi gözlemlenmelidir.

9.6.1.1. Birinci tel (re) ikinci tel (la) tellerinde çevrim yapar.

9.6.1.2. İkinci tel (la) üçüncü tel (re) tellerinde çevrim yapar.

9.6.1.3. Üçüncü tel (re) dördüncü tel (sol) tellerinde çevrim yapar.

9.6.1.4. Farklı nota kalıplarında çevrim etütleri yapar.

9.7. KEMANEDE BASKI UYGULAMALARI

Ünite Açıklaması: Ses perdeleri üzerinde parmakların sese basış konumu, basılan sesin doğruluğu ve ses sürelerinin elde edilişi açıklanmalıdır. Tüm tel üzerinde sırayla, birinci parmaktan dördüncü parmağı kadar etüt ve özel yazılan ezgilerle temiz ses elde edilmiş çalışmaları yapılmalıdır. Tüm baskılar şekil çizimleriyle klavye üzerinde gösterilmelidir.

9.7.1. Birinci Parmak Baskıları

9.7.1.1. Dört telde birinci parmak baskısı yapar.

9.7.1.2. Dört telde birinci/ikinci parmak baskısı yapar.

9.7.1.3. Dört telde birinci/ikinci/üçüncü parmak baskısı yapar.

9.7.1.4. Dört telde birinci/ikinci/üçüncü/dördüncü parmak baskısı yapar.

9.8. KEMANE İÇİN MELODİK ETÜTLER

9.8.1. Kemanede Yay/Baskı ve Çevrim Uygulamaları

9.8.1.1. İki dörtlük/dörtlük ve sekizlik tartımlarla etütler çalar.

9.8.1.2. Dörtlük/sekizlik ve onaltılık tartımlarla etütler çalar.

9.8.1.3. Noktalı/senkop ve triole kalıplarla etütler ()()() çalar.

9.8.2. Bağlı Yayla Etüt Uygulamaları

9.8.2.1. Aynı yayda farklı sesler çıkarma uygulamaları yapar.

Dörtlük/sekizlik ve onaltılık süreler bağlı yayla çalışılmalıdır.

9.9. KEMANEDE ARIZALI SES BASKILARI

Ünite Açıklaması: Doğal seslerde yapılan çalışmaların, arızalı seslerle sürdürülmesi sağlanarak makamsal çalışmalara alt yapı oluşturulmalıdır. Birinci/ikinci/üçüncü ve dördüncü telde ilk defa bu sesleri basarken hangi parmağın kullanılacağı nedenleri ile açıklanmalıdır. Arızalı sesleri basarken çalgıdan temiz ses çıkarmada parmak baskısının önemi vurgulanarak, parmağın sese basış pozisyonu çizimle gösterilmelidir. Öğrencilerin, arızalı sesleri içine alan yeni etüt ve özel ezgiler çalması sağlanmalıdır.

9.9.1. Arızalı Ses Baskıları

9.9.1.1. Birinci telde sol diyez/fa diyez ve mi bemol seslerini basar.

9.9.1.2. İkinci telde do diyez ve si bemol seslerini basar.

9.9.1.3. Üçüncü telde sol diyez/fa diyez ve mi bemol seslerini basar.

9.9.1.4. Dördüncü telde do diyez/si bemol ve la bemol seslerini basar.

9.10. ÇEVİRİM VE YAY GÜÇLENDİRME UYGULAMALARI

Ünite Açıklamaları: Aynı tartımlar için farklı metronom uygulamaları ile çalgı hâkimiyetinin güçlendirilmesi sağlanmalıdır. İkinci telde 1. parmak ile si sesi, üçüncü telde 3. parmak ile sol sesleri arasında rahat ses elde edene kadar uzun ve kısa yaylarla özel çalışmalar yaptırılmalıdır.

9.10.1. Birinci ve İkinci Telde Güçlendirme

9.10.1.1. Birinci ve ikinci telde dörtlük/sekizlik tartımı yapar.

9.10.1.2. Birinci ve ikinci telde sekizlik/onaltılık tartımı yapar.

9.10.2. İkinci/Üçüncü Telde Güçlendirme

Konu Açıklaması: İkinci ve üçüncü tel kemane çevriminin en hassas olduğu nokta olması nedeniyle tel geçişlerinde tartımların hız yapısının sürekli artırılması sağlanmalıdır.

9.10.2.1. İkinci/üçüncü telde dörtlük/sekizlik tartımı yapar.

9.10.2.2. İkinci/üçüncü telde sekizlik/onaltılık tartımı yapar.

9.10.3. Üçüncü/Dördüncü Telde Güçlendirme

Konu Açıklaması: Üçüncü ve dördüncü tel çevriminde, dördüncü tele geçiş yaparken kemane nin çevrim açısı dikkate alınarak doğru açıda çevrim alışkanlığının edinilmesi sağlanmalıdır.

9.10.3.1. Üçüncü/dördüncü dörtlük/sekizlik tartımı yapar.

9.10.3.2. Üçüncü/dördüncü sekizlik/onaltılık tartımı yapar.

9.11. KEMANE İÇİN GAM ÇALIŞMALARI

Ünite Açıklaması: Tiz seslerden pes seslere doğru inişlerde, sıralı seslerin icrasına geçilerek seslerin temiz çıkarılması sağlanmalıdır. Pes seslerden tiz seslere doğru çıkışlarda, sıralı seslerin icrasına geçilerek seslerin temiz çıkarılması sağlanmalıdır. Gam çalışmalarında çalgının tutuş alışkanlığında meydana gelebilecek zafiyetlerin tespiti yapılarak düzeltilmelidir.

9.11.1. Tiz Seslerden Pes Seslere

- 9.11.1.1. Birinci tel/ikinci telde gam etütleri çalar.
- 9.11.1.2. İkinci tel/üçüncü telde gam etütleri çalar.
- 9.11.1.3. Üçüncü tel/dördüncü telde gam etütleri çalar.

9.11.2. Pes Seslerden Tiz Seslere

- 9.11.2.1. Dördüncü tel/üçüncü tel gam etütleri çalar.
- 9.11.2.2. Üçüncü tel/ikinci tel gam etütleri çalar.
- 9.11.2.3. İkinci tel/birinci tel gam etütleri çalar.

9.11.3. Çevrim/Güçlendirme Kazanım Uygulamaları

- 9.11.3.1. Birinci tel/ikinci tel melodik etütler çalar.
- 9.11.3.2. İkinci tel/üçüncü tel melodik etütler çalar.
- 9.11.3.3. Üçüncü tel/dördüncü tel melodik etütler çalar.

9.12. KEMANE İÇİN TEKNİK VE MELODİK ETÜTLER

Ünite Açıklaması: Sol elde kemane, sağ elde ise yay hâkimiyetinin artırılmasına yönelik çalışmalar yapılmalıdır. Çalışılan yay etütlerinin zorluk basamağı artırılarak gelişme sağlanmalıdır.

9.12.1. Kemanede Sol El Güçlendirme Uygulamaları

- 9.12.1.1. Çevrim güçlendirme uygulamaları yapar.
- 9.12.1.2. Parmak/baskı güçlendirme uygulamaları yapar.

9.12.2. Kemanede Sağ El Güçlendirme Uygulamaları

- 9.12.2.1. Uzun ve bağlı yay güçlendirme uygulamaları yapar.
- 9.12.2.2. Kısa ve yay hızı kazanma güçlendirme uygulamaları yapar.

10. SINIF KEMANE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI

10.1. KEMANEDE İCRA BASAMAĞI

Ünite Açıklaması: Gam çalışmasına bağlı olarak, çalışılan alanın daraltılması ile ayrıntılı icraya dönülerek verimliliğin artması sağlanmalıdır. Karar sesi, kapalı parmak pozisyonuna taşınarak parmakta baskı güçlenmesi sağlanmalıdır. Transpoze (göçürme) çalışmasının ana fikrini vurgulanmalıdır. Üçüncü ve dördüncü tellerde yapılan icraların, birinci ve ikinci tellerde çalınan etüt/eserlerin bir oktav peste çalınmasına yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

10.1.1. İkinci Tel Üzerinde Karar Veren Etütlerle İcra

- 10.1.1.1. İkinci tel “la” karar sesinde etütler çalar.
- 10.1.1.2. İkinci tel “si” karar sesinde etütler çalar.
- 10.1.1.3. İkinci tel “do” karar sesinde etütler çalar.

10.1.2. Üçüncü Tel Üzerinde Karar Veren Etütlerle İcra

- 10.1.2.1. Üçüncü tel sol karar sesinde etütler çalar.
- 10.1.2.2. Üçüncü tel fa diyez karar sesinde etütler çalar.
- 10.1.2.3. Üçüncü tel fa karar sesinde etütler çalar.
- 10.1.2.4. Üçüncü tel mi karar sesinde etütler çalar.
- 10.1.2.5. Üçüncü tel re karar sesinde etütler çalar.

10.1.3. Dördüncü Tel Üzerinde Karar Veren Etütlerle İcra

- 10.1.3.1. Dördüncü tel do karar sesinde etütler çalar.
- 10.1.3.2. Dördüncü tel si karar sesinde etütler çalar.
- 10.1.3.3. Dördüncü tel la karar sesinde etütler çalar.
- 10.1.3.4. Dördüncü tel sol karar sesinde etütler çalar.

10.2. KEMANEDE THM MAKAM DİZİLERİNDE ESER İCRALARI

Ünite Açıklaması: THM eserlerinin makamsal yapısı sebebiyle ilgili eserlerin makam yapılarının çalgı üzerinde seslendirilmesi sağlanmalıdır. Bu özelliğin kazanılması ile makamların oktav icra çalışmasının ana fikrinin oluşması sağlanmalıdır.

10.2.1. Kemane Çeyrek Sesler ve Makamların Özel Dörtlü/Beşli Yapıları

- 10.2.1.1. Buselik beşlisi ve kemane üzerindeki yerini tanır.
- 10.2.1.2. Uşşak dörtlüsü ve kemane üzerindeki yerini tanır.
- 10.2.1.3. Hüseyini beşlisi ve kemane üzerindeki yerini tanır.
- 10.2.1.4. Kürdi dörtlüsü ve kemane üzerindeki yerini tanır.
- 10.2.1.5. Hicaz dörtlü/beşlisi ve kemane üzerindeki yerini tanır.
- 10.2.1.6. Segâh beşlisi ve kemane üzerindeki yerini tanır.
- 10.2.1.7. Hüzam beşlisi ve kemane üzerindeki yerini tanır.
- 10.2.1.8. Çargâh beşlisi ve kemane üzerindeki yerini tanır.
- 10.2.1.9. Rast beşlisi ve kemane üzerindeki yerini tanır.

10.2.1.10. Nikriz beşlisi ve kemane üzerindeki yerini tanır.

10.2.1.11. Eviç makam dizisi ve kemane üzerindeki yerini tanır.

10.2.2. İkinci Tel “La” Üzerinde Karar Veren Eserlerle İcra

10.2.2.1. Buselik, uşşak, hüseyini, kürdi ve karcıgar makam dizisinde eserler icra eder.

10.2.2.2. Hicaz makam dizisinde eserler icra eder.

10.2.2.3. Segâh makam dizisinde eserler icra eder.

10.2.2.4. Hüz zam makam dizisinde eserler icra eder.

10.2.2.5. Çargâh makam dizisinde eserler icra eder.

10.2.3. Üçüncü Tel “Re” Üzerinde Karar Veren Eserlerle İcra

10.2.3.1. Rast makam dizisinde eserler icra eder.

10.2.3.2. Nikriz makam dizisinde eserler icra eder.

10.2.3.3. Nihavent makam dizisinde eserler icra eder.

10.2.3.4. Eviç makam dizisinde eserler icra eder.

10.2.3.5. Mi perdesinde tranpoze çalışmaları yapar.

10.2.3.6. Re perdesinde tranpoze çalışmaları yapar.

10.2.4. Dördüncü Tel “Sol” Üzerinde Transpoze Eserlerle İcra

10.2.4.1. Çargâh makam dizisinde eserler icra eder.

10.2.4.2. Hüz zam makam dizisinde eserler icra eder.

10.2.4.3. Segâh makam dizisinde eserler icra eder.

10.2.4.4. Hicaz makam dizisinde eserler icra eder.

10.2.4.5. Buselik, uşşak, hüseyini ve kürdi makam dizisinde eserler icra eder.

10.2.4.6. Rast-nikriz-nihavent makam dizisinde eserler icra eder.

10.3. KEMANE İCRASINDA USULLER

10.3.1. 3/8 Usul ve Yay Kullanışı

Konu Açıklaması: 3/8' lik usulün yay yönleri nota üzerinde gösterilmelidir. 3/8 usullü halk ezgileri, egzersiz veya etütleri yazılmalıdır. 3/8 usulde değişik tartımların olduğu halk ezgileri, egzersiz veya etütler yazılmalıdır. Değişen yay yönleri ezgi, etüt veya egzersiz üzerinde gösterilerek 3/8'lik zamanın icrasal seviyeye çıkması üzerinde durulmalıdır.

10.3.1.1. 3/8 usulün yay kullanımını gösterir.

10.3.1.2. Yayı tel üzerinde sola ve sağa dengeli şekilde hareket ettirerek eşit frekansta ses çıkarır.

10.3.1.3. 3/8 usulde özel yazılan etüt, gam ezgisi ile başlayarak uygun eserle çalışmalar yapar.

10.3.1.4. Kemanede perde yerlerini kavrar.

10.3.1.5. 3/8 usulde oluşan değişik tartımların yay atışını gösterir.

10.3.1.6. 3/8 usulün olduğu halk ezgileri çalar.

10.3.2. 6/8 Usul ve Yay Kullanışı

Konu Açıklaması: 6/8 usulün yay yönleri nota üzerinde gösterilmelidir. 6/8 usullü halk ezgileri, egzersiz veya etütler yazılmalıdır. 6/8 usulde değişik tartımların olduğu halk ezgileri, egzersiz veya etütler yazılmalıdır. Değişen yay yönleri ezgi, etüt veya egzersiz üzerinde gösterilerek 6/8'lik zamanın icrasal seviyeye çıkılması sağlanmalıdır.

10.3.2.1. 6/8 usulün yay kullanımını gösterir.

10.3.2.2. Yayı tel üzerinde sola ve sağa dengeli şekilde hareket ettirerek eşit frekansta ses çıkarır.

10.3.2.3. 6/8 usulde özel yazılan etüt, gam ezgisi ile başlayarak uygun eserle çalışmalar yapar.

10.3.2.4. Kemanede perde yerlerini kavrar.

10.3.2.5. 6/8 usulde oluşan değişik tartımlar için yay yön bilgilerini uygular.

10.3.2.6. 6/8 usulün olduğu halk ezgilerini çalar.

10.3.3. 12/8 Usul ve Yay Kullanışı

Konu Açıklaması: 12/8 usulün yay yönleri nota üzerinde gösterilmelidir. 12/8 usullü halk ezgileri, egzersiz veya etütler yazılmalıdır. 12/8 usulde değişik tartımların olduğu halk ezgileri, egzersiz veya etütler yazılmalıdır. Değişen yay yönleri ezgi, etüt veya egzersiz üzerinde gösterilerek 12/8'lik zamanın icrasal seviyeye çıkılması sağlanmalıdır.

10.3.3.1. 12/8 usulün yay kullanımını gösterir.

10.3.3.2. Yayı tel üzerinde sola ve sağa dengeli şekilde hareket ettirerek eşit frekansta ses çıkarır.

10.3.3.3. 12/8 usulde özel yazılan etüt, gam ezgisi ile başlayarak uygun eserle çalışmalar yapar.

10.3.3.4. Kemanede perde yerlerini pekiştirici çalışmalar yapar.

10.3.3.5. 12/8 usulde oluşan değişik tartımlar için yay yön bilgilerini uygular.

10.3.3.6. 12/8 usulün olduğu halk ezgilerini çalar.

10.3.4. 5/8 Usul ve Yay Kullanışı

Konu Açıklaması: 5/8 usulün yay yönleri nota üzerinde gösterilmelidir. 5/8 usullü halk ezgileri, egzersiz veya etütler yazılmalıdır. 5/8 usulde değişik tartımların olduğu halk ezgileri, egzersiz veya etütler yazılmalıdır. Değişen yay yönleri ezgi, etüt veya egzersiz üzerinde gösterilmelidir.

10.3.4.1. 5/8 usulün yay kullanımını gösterir.

10.3.4.2. Yayı tel üzerinde sola ve sağa dengeli şekilde hareket ettirerek eşit frekansta ses çıkarır.

10.3.4.3. 5/8 usulde özel yazılan etüt, gam ezgisi ile başlayarak uygun eserle çalışmalar yapar.

10.3.4.4. Kemanede perde yerlerini pekiştirici çalışmalar yapar.

10.3.4.5. 5/8 usulde oluşan değişik tartımların yay atışını gösterir.

10.3.4.6. 5/8 usulde oluşan değişik tartımların yay atışı ile yay yön bilgilerini pekiştirici çalışmalar yapar.

10.3.4.7. 5/8 usulün olduğu halk ezgilerini çalar.

10.3.5. 10/8 Usul ve Yay Kullanışı

Konu Açıklaması: 10/8 usulün yay yönleri nota üzerinde gösterilmelidir. 10/8 usullü halk ezgileri, egzersiz veya etütler yazılmalıdır. 10/8 usulde değişik tartımların olduğu halk ezgileri, egzersiz veya etütler yazılmalıdır. Değişen yay yönleri ezgi, etüt veya egzersiz üzerinde gösterilmelidir.

10.3.5.1. 10/8 usulün yay kullanımını gösterir.

10.3.5.2. Yayı tel üzerinde sola ve sağa dengeli şekilde hareket ettirerek eşit frekansta ses çıkarır.

10.3.5.3. 10/8'lik usulde özel yazılan etüt, gam ezgisi ile başlayarak uygun eserle çalışmalar yapar.

10.3.5.4. Kemanede perde yerlerini pekiştirme alıştırmaları yapar.

10.3.5.5. 10/8 usulde oluşan değişik tartımlar için yay yön bilgilerini uygular.

10.3.5.6. 10/8 usulün olduğu halk ezgilerini çalar.

10.3.6. 7/8 Usul ve Yay Kullanışı

Konu Açıklaması: 7/8 usulün yay yönleri nota üzerinde gösterilmelidir. 7/8 usullü halk ezgileri, egzersiz veya etütler yazılmalıdır. 7/8 usulde değişik tartımların olduğu halk ezgileri, egzersiz veya etütler yazılmalıdır. Değişen yay yönleri ezgi, etüt veya egzersiz üzerinde gösterilmelidir.

10.3.6.1. 7/8'lik usulde yay kullanımını gösterir.

10.3.6.2. Yayı tel üzerinde sola ve sağa dengeli şekilde hareket ettirerek eşit frekansta ses çıkarır.

10.3.6.3. 7/8 usulde özel yazılan etüt, gam ezgisi ile başlayarak uygun eserle çalışmalar yapar.

10.3.6.4. Kemanede perde yerlerini pekiştirme alıştırmaları yapar.

10.3.6.5. 7/8 usulde oluşan değişik tartımların yay atışını gösterir.

10.3.6.6. 7/8'lik usulün olduğu halk ezgilerini çalar.

10.3.6.7. Yazılmış halk ezgilerini, egzersiz ve etütleri amacına uygun çalar.

10.3.6.8. Sağ ve sol el koordinasyonunu geliştirici çalışmalar yapar.

10.3.7. 9/8 Usul ve Yay Kullanışı

Konu Açıklaması: 9/8'lik usulün yay yönleri nota üzerinde gösterilmelidir. 9/8'lik usullü halk ezgileri, egzersiz veya etütler yazılmalıdır. 9/8'lik usulde değişik tartımların olduğu halk ezgileri, egzersiz veya etütler yazılmalıdır. Değişen yay yönleri ezgi, etüt veya egzersiz üzerinde gösterilmelidir.

10.3.7.1. 9/8'lik usulün yay kullanımını gösterir.

10.3.7.2. Yayı tel üzerinde sola ve sağa dengeli şekilde hareket ettirerek eşit frekansta ses çıkarır.

10.3.7.3. 9/8'lik usulde özel yazılan etüt, gam ezgisi ile başlayarak uygun eserle çalışmalar yapar.

10.3.7.4. Kemanede perde yerlerini pekiştirme alıştırmaları yapar.

10.3.7.5. 9/8 usulde oluşan değişik tartımlar için yay yön bilgilerini uygular.

10.3.7.6. 9/8'lik usulün olduğu halk ezgilerini çalar.

10.3.7.7. Halk ezgilerini, egzersiz ve etütleri amacına uygun çalar.

10.3.7.8. Sağ ve sol el koordinasyonunu geliştirici çalışmalar yapar.

11. SINIF KEMANE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI

11.1. YÖRESEL ÜSLUP VE ZEYBEK TAVRI ÇALIŞMALARI

Ünite Açıklaması: Zeybek yöresi üslubunun genel yay kullanışı, porte ve eser notaları üzerinde gösterilmelidir. Kemanede natürel sesler üzerinde zeybek yöresi yaylarını çalıştıran etüt veya egzersizler yazılmalıdır. Zeybek yöresi halk ezgileri; TRT Türk halk müziği repertuarı esas alınarak yay kullanımına göre notaları yazılmalıdır. Öğrencinin kemaneyi daha hızlı ve temiz çalabilmesi için değişik tartım ve arızaların olduğu sol elinin bütün parmaklarını yerine göre kullanılabileceği kondisyona yönelik halk ezgileri, egzersiz veya etütler yazılmalıdır.

11.1.1. Kemanede Zeybek Üslubu ve Tavrı

- 11.1.1.1. Zeybek yöresi üslubunda genel yay kullanımını gösterir.
- 11.1.1.2. Sol/sağ elinin bütün parmaklarını kullanmayı pekiştirecek çalışmalar yapar.
- 11.1.1.3. Kemanede Ege Bölgesi'nde görünen ritmik ve melodik farkı uygular.
- 11.1.1.4. Yöre eserleri üzerinden deşifre geliştirir.
- 11.1.1.5. Zeybek yöresi üslubunda oluşan değişik tartımların yay kullanımını gösterir.
- 11.1.1.6. Zeybek yöresi halk ezgilerini yöre üslubuna uygun şekilde çalar.
- 11.1.1.7. Halk ezgilerini, egzersiz ve etütleri amacına uygun çalar.
- 11.1.1.8. Sağ ve sol el koordinasyonunu geliştirecek çalışmalar yapar.

11.2. YÖRESEL ÜSLUP VE TEKE TAVRI ÇALIŞMALARI

Ünite Açıklaması: Teke yöresi üslubunun genel yay kullanışı, porte ve eser notaları üzerinde gösterilmelidir. Kemanede natürel sesler üzerinde teke yöresi yaylarını çalıştıran etüt veya egzersizler yazılmalıdır. Teke yöresi halk ezgileri; TRT Türk halk müziği repertuarı esas alınarak yay kullanımına göre notaları yazılmalıdır. Öğrencinin kemaneyi daha hızlı ve temiz çalabilmesi için değişik tartım ve arızaların olduğu sol elinin bütün parmaklarını yerine göre kullanılabileceği kondisyona yönelik halk ezgileri, egzersiz veya etütler yazılmalıdır.

11.2.1. Kemanede Teke Üslubu ve Tavrı

- 11.2.1.1. Teke üslubunu/tavrını oluşturan genel yay kullanımını gösterir.
- 11.2.1.2. Sol elinin bütün parmaklarını kullanmayı geliştirici çalışmalar yapar.
- 11.2.1.3. Kemanenin bu yörede görünen ritmik ve melodik farkını uygular.
- 11.2.1.4. Yöre eserleri üzerinden deşifre geliştirir.
- 11.2.1.5. Teke yöresi üslubunda oluşan değişik tartımların yay kullanımını gösterir.
- 11.2.1.6. Teke yöresi halk ezgilerini yöre üslubuna uygun şekilde çalar.
- 11.2.1.7. Halk ezgilerini, egzersiz ve etütleri amacına uygun çalar.
- 11.2.1.8. Sağ ve sol el koordinasyonunu geliştirme çalışmaları yapar.

11.3. YÖRESEL ÜSLUP VE AZERİ TAVRİ ÇALIŞMALARI

Ünite Açıklaması: Azeri yöresi üslubunun genel yay kullanışı, porte ve eser notaları üzerinde gösterilmelidir. Kemanede natürel sesler üzerinde Azeri yöresi yaylarını çalıştıran etüt veya egzersizler yazılmalıdır. Azeri yöresi halk ezgileri, TRT Türk halk müziği repertuarı esas alınarak yay kullanımına göre notaları yazılmalıdır. Öğrencinin kemaneyi daha hızlı ve temiz çalabilmesi için değişik tartım ve arızaların olduğu sol elinin bütün parmaklarını yerine göre kullanılabileceği kondisyona yönelik halk ezgileri, egzersiz veya etütler yazılmalıdır.

11.3.1. Kemanede Azeri Üslubu ve Tavrı

- 11.3.1.1 Azeri eser üslubunda genel yay kullanımını gösterir.
- 11.3.1.2. Sol elinin bütün parmaklarını kullanmayı geliştirme alıştırmaları yapar.
- 11.3.1.3. Kemanenin bu yörede görünen ritmik ve melodik farkını uygular.
- 11.3.1.4. Yöre eserleri üzerinden deşifre geliştirir.
- 11.3.1.5. Azeri yöresi üslubunda oluşan değişik tartımların yay kullanımını gösterir.
- 11.3.1.6. Halk ezgilerini, egzersiz ve etütleri amacına uygun çalar.
- 11.3.1.7. Sağ ve sol el koordinasyonunu geliştirici çalışmalar yapar.

11.4. FARKLI YÖRE DANS EZGİLERİ ÇALIŞMALARI

11.4.1. Kemanede Zeybek Dans Ezgileri

- 11.4.1.1. Ağır zeybek dans ezgileri çalar.
- 11.4.1.2. Kıvrak zeybek dans ezgileri çalar.

11.4.2. Kemanede Teke Dans Ezgileri

- 11.4.2.1. Teke yöresi sözlü dans ezgileri çalar.
- 11.4.2.2. Teke yöresi sözsüz dans ezgileri çalar.

11.4.3. Trakya/Karadeniz/Akdeniz Karşılama Ezgileri

- 11.4.3.1. Üç bölgenin farklı hızda dokuz zaman basamaklarını çalar.
- 11.4.3.2. Trakya ve Karadeniz danslarının yedi zamanlarını çalar.

11.4.4. Halay Bölgesi Dans Ezgileri

- 11.4.4.1. Halay bölgesi sözlü dans ezgileri çalar.
- 11.4.4.2. Halay bölgesi sözsüz dans ezgileri çalar.

11.4.5. Azeri Bölgesi Dans Ezgileri

- 11.4.5.1. Azerbaycan dans ezgileri çalar.
- 11.4.5.2. Kafkas dansları tavrı dans ezgileri çalar.

12. SINIF KEMANE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI

12.1. YÖRESEL ÜSLUP VE ORTA ANADOLU TAVRI ÇALIŞMALARI

Ünite Açıklaması: Orta Anadolu yöresi üslubunun genel yay kullanışı, porte ve eser notaları üzerinde gösterilerek yöre tavrında icra tavrı gözlemlenmelidir. Kemane için yazılan natürel sesler üzerinde, Orta Anadolu yöresi yaylarını çalıştıran etüt veya egzersizlerle çalışılması sağlanmalıdır. Orta Anadolu yöresi halk ezgileri, TRT Türk halk müziği repertuarından seçilen eserlerle yay kullanma çalışmaları yaptırılmalıdır. Öğrencinin kemaneyi daha hızlı ve temiz çalabilmesi için değişik tartım ve arızaların olduğu sol elinin bütün parmaklarını yerine göre kullanılabileceği kondisyona yönelik halk ezgileri, egzersiz ve etütleri yazılmalıdır.

12.1.1. Orta Anadolu üslubu ve Tavrı

- 12.1.1.1. Orta Anadolu eser üslubunda genel yay kullanışını gösterir.
- 12.1.1.2. Sol elinin bütün parmaklarını kullanmayı geliştirme çalışmaları yapar.
- 12.1.1.3. Kemanenin bu yörede görünen ritmik ve melodik farkını uygular.
- 12.1.1.4. Yöre eserleri üzerinden deşifre geliştirir.
- 12.1.1.5. Orta Anadolu yöresi üslubunda oluşan değişik tartımların yay kullanışını gösterir.
- 12.1.1.6. Halk ezgilerini, egzersiz ve etütleri amacına uygun çalar.
- 12.1.1.7. Sağ ve sol el koordinasyonunu geliştirici çalışmalar yapar.

12.2. YÖRESEL ÜSLUP VE HALAY TAVRI ÇALIŞMALARI

Ünite Açıklaması: Halay yöresi üslubunun genel yay kullanışı, porte ve eser notaları üzerinde gösterilerek yöre tavrında icra tavrı gözlemlenmelidir. Kemanede natürel sesler üzerinde Halay yöresi yaylarını çalıştıran etüt veya egzersizlerle çalışmalar yapılması sağlanmalıdır. Halay yöresi halk ezgileri, TRT Türk halk müziği repertuarından seçilen eserlerle yay kullanma becerisini geliştirici çalışmalar yaptırılmalıdır. Öğrencinin kemaneyi daha hızlı ve temiz çalabilmesi için değişik tartım ve arızaların olduğu sol elinin bütün parmaklarını yerine göre kullanılabileceği kondisyona yönelik halk ezgileri, egzersiz ve etütler yazılmıştır.

12.2.1. Kemanede Halay Üslubu ve Tavrı

- 12.2.1.1. Halaylarda genel yay kullanışını gösterir.
- 12.2.1.2. Sol elinin bütün parmaklarını kullanma alıştırmaları yapar.
- 12.2.1.3. Kemanede Orta Anadolu yöresinde görünen ritmik ve melodik farkı uygular.
- 12.2.1.4. Yöre eserleri üzerinden deşifre geliştirir.
- 12.2.1.5. Halay üslubunda oluşan değişik tartımların yay kullanışını gösterir.
- 12.2.1.6. Halk ezgilerini, egzersiz ve etütleri amacına uygun çalar.
- 12.2.1.7. Sağ ve sol el koordinasyonunu geliştirici çalışmalar yapar.

12.3. YÖRESEL ÜSLUP VE KARADENİZ/TRAKYA TAVRI ÇALIŞMALARI

Ünite Açıklaması: Trakya/Karadeniz/Akdeniz yöresi üslubunun genel yay kullanışı, porte ve eser notaları üzerinde ölçülmelidir. Kemanede natürel sesler üzerinde Trakya/Karadeniz/Akdeniz yöresi yaylarını çalıştıran etüt veya egzersizlerle gelişim becerisi izlenmelidir. Trakya/Karadeniz/Akdeniz yöresi halk ezgileri, TRT Türk halk müziği repertuarından seçilen eserlerle yay kullanma becerisi gözlemlenmelidir. Öğrencinin kemaneyi daha hızlı ve temiz çalabilmesi için değişik tartım ve arızaların olduğu sol elinin bütün parmaklarını yerine göre kullanılabileceği kondisyona yönelik halk ezgileri, egzersiz ve etütlerle çalışmalar yapılması sağlanmalıdır.

12.3.1. Yöresel Üslup Çalışmaları (Trakya/Karadeniz/Akdeniz Karşılama Ezgileri)

- 12.3.1.1. Yörelere üslubunda genel yay kullanışını gösterir.
- 12.3.1.2. Sol elinin bütün parmaklarını kullanma çalışmaları yapar.
- 12.3.1.3. Kemanenin Akdeniz, Karadeniz ve Trakya'da kullanılışındaki ritmik ve melodik farklılıkları uygular.
- 12.3.1.4. Trakya, Karadeniz ve Akdeniz yöre üslubunda oluşan değişik tartımların yay kullanışını gösterir.
- 12.3.1.5. Halk ezgilerini, egzersiz ve etütleri amacına uygun çalar.
- 12.3.1.6. Sağ ve sol el koordinasyonunu geliştirici çalışmalar yapar.

12.4. FARKLI YÖRELERDEN SEÇME TAVIRSAL EZGİ ÇALIŞMALARI

Ünite Açıklaması: Seçilen eserlerin icra basamağında, yöresel nüanslar dikkatle izlenmelidir. Seçilen eserlerin notasal doğruluğu takip edilmelidir. Seçilen eserlerin yöre tavrı izlenmelidir.

12.4.1. Kemanede Seçme Zeybek Ezgileri

- 12.4.1.1. Seçilen zeybek eserlerinde tavırsal hızı gösterir.
- 12.4.1.2. Seçilen zeybek eserlerinde tavırsal süslemeleri gösterir.

12.4.2. Kemanede Seçme Teke Bölgesi Ezgileri

- 12.4.2.1. Seçilen Teke Bölgesi eserlerinde tavırsal hızı gösterir.
- 12.4.2.2. Seçilen Teke Bölgesi eserlerinde tavırsal süslemeleri gösterir.

12.4.3. Kemanede Seçme Azeri Ezgileri

- 12.4.3.1. Seçilen Azeri eserlerinde tavırsal hızı gösterir.
- 12.4.3.2. Seçilen Azeri eserlerinde tavırsal süslemeleri gösterir.

12.4.4. Kemanede Seçme Orta Anadolu Ezgileri

- 12.4.4.1. Seçilen Orta Anadolu eserlerinde tavırsal hızı gösterir.
- 12.4.4.2. Seçilen Orta Anadolu eserlerinde tavırsal süslemeleri gösterir.

12.4.5. Kemanede Seçme Halay Ezgileri

- 12.4.5.1. Seçilen halay eserlerinde tavırsal hızı gösterir.
- 12.4.5.2. Seçilen halay eserlerinde tavırsal süslemeleri gösterir.

12.4.6. Kemanede Seçme Karadeniz Ezgileri

- 12.4.6.1. Seçilen Karadeniz eserlerinde tavırsal hızı gösterir.

12.4.6.2. Seçilen Karadeniz eserlerinde tavırsal süslemeleri gösterir.

12.4.7. Kemanede Seçme Trakya Ezgileri

12.4.7.1. Seçilen Trakya eserlerinde tavırsal hızı gösterir.

12.4.7.2. Seçilen Trakya eserlerinde tavırsal süslemeleri gösterir.